

Epleblomsten as

Saftpressa på Sauar gard

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 201100 306	Doknr.: 2
Mottatt: 11 MAR 2011	
Saksbeh.: LP/SJ	Arkiv: 566
Kopi:	Avskrift:

09.03.11

Deres ref: 201100306/STD

FORSLAG TIL ENDRINGER I KONSERVESORDNINGEN - HØRINGSUTTALELSE

Epleblomsten as er medlem i Konservesindustriens Landsforening og har i den forbindelse blitt gjort kjent med høringsforslaget. Denne høringsuttalelsen står for Epleblomstens egen regning.

Epleblomsten er lokalisert i Sauherad, en kommune som står for ca 25% av norsk epleproduksjon.

Epleblomsten presset i 2010 ca 700 tonn epler (snaue 500.000 liter juice) under merkenavnet Frisk&Frodig – eplemost fra Telemark. Juicen selges i butikker over hele landet. I tillegg presset vi totalt ca 120 tonn for til sammen rundt 50 bønder i nærområdet. Disse selger juicen videre i egne gårdsutsalg og på markeder.

Basert på salgstall vil vi høsten 2011 etter planen runde totalt 1.000 tonn. Med det vil vi i praksis avta det som er av epler til industri fra Telemark. Med et slikt volum antar jeg at Epleblomsten vil være den største produsenten av norskbasert juice i Norge.

Epleblomsten er med i utjevningsordningen for konservesbedrifter. Økonomisk baserer ordningen seg på det grunnleggende prinsipp at konservesbedriftene skal betale lik pris på råvaren (epler/eplejuice/eplekonsentrat). Siden ca 96% av den totale omsetningen består av produkter basert på importert råstoff, ligger gjennomsnittsprisen svært nær prisen på importert vare. Prisen på norsk vare ligger betydelig høyere.

Epleblomsten bruker bare norsk råstoff, og får tilbakebetalt fra ordningen differensen mellom gjennomsnittspris og norsk pris. De som importerer mye, må betale inn differensen mellom importpris og gjennomsnittspris. Slik skjer det et "internt oppgjør" med det resultat at alle betaler lik pris for råvaren, enten den er norsk eller importert.

I 2009 utgjorde dette ca NOK 1,2 mill for Epleblomsten. I 2010 er det ikke helt fastsatt enda, men beløpet blir høyere pga økt produksjon. Det nevnes at Epleblomsten gikk med et overskudd på NOK 842.000 før skatt i 2009. Uten utjevningsordningen ville resultatet vært betydelig negativt.

Med det nye forslaget vil det ikke lenger være behov for en utjevningsordning. For Epleblomsten betyr det at utbetalingene fra utjevningsordningen opphører.

Jeg ser at det ble importert 2346 tonn ferskpresset eplejuice i 2010 mot 688 tonn i 2005. Jeg antar at det er denne importen man frykter i forhold til norsk produksjon. Etter vårt skjønn er dette en ubegrunnet frykt. Norskprodusert vare har en smaksfordel (kombinasjonen av syre og naturlig sukker) som ikke utenlandske varianter kan konkurrere med. Dessuten vil alltid importert vare måtte pasteuriseres to ganger, noe som også gir negative virkninger på smak. Problemet er snarere at det er for lite norske epler i markedet, noe som også har medført en betydelig prisstigning på råvarene. Denne prisstigningen har nok Epleblomsten en god del av "skylden" for. I 2011 ligger det an til at vi vil betale ca 5 kr i gjennomsnittspris, men det er i avtaleverket forutsatt at endringer i rammevilkårene vil skape grunnlag for reforhandling, noe som aktualiseres ved bortfall av utjevningsordningen.

Etter vårt skjønn bør det først vurderes en slik tollsats på eplejuice dersom det viser seg at dette får konsekvenser for etterspørselen etter norsk, ferskpresset juice.

I forslaget til endringer gis juice basert på konsentrat en betydelig konkurransefordel i forhold til ferskpresset. Det vil lede til en prioritering av juice basert på konsentrat ikke minst i butikkene. En konsentrat med "rett miks", design og markedsføring vil antageligvis bli vinneren i juicemarkedet. For det er ikke tvilsomt at forskjellen i ut-pris i butikk vil bli betydelig større enn i dag. Alle omsetningsledd måler sine fortjenester i prosent av konsumentpris, så forskjellen vil bli langt mer enn 4 kroner pr liter. De klare vinnerne i dette forslaget er bedrifter som i all hovedsak baserer seg på importert konsentrat. Jeg vil eksemplifisere dette.

- "Tilskuddet" fra utjevningsordningen har utgjort ca 3,50 kr pr liter. Denne må hentes inn igjen. Øker vi prisen med 3,50 vil butikkprisen øke med minimum 7 kroner.
- En økning på 4 kroner for den "farlige" importen vil medføre en økning i butikk på minimum 8 kroner pr liter
- Juice basert på konsentrat vil få en økning på ca 1,25 kroner pr liter juice, noe som vil bety en prisøkning på minimum 2,50 kroner.
- Dette vil åpenbart lede til en prioritering av juice basert på konsentrat. I tillegg vil det bety at appelsinjuice vil bli prioritert, både av butikk og forbruker. Hvis prisøkningen ikke skal komme i butikk, må det skje en prisreduksjon på råvarene.

Sett fra Epleblomstens synspunkt vil endringene virke stikk i strid med intensjonene. Konsekvensen for norskprodusert vare i vårt distrikt vil enten være at produsentene får mindre betalt, eller at prisen øker i butikk. Begge alternativer vil svekke norsk epleproduksjon.

Departementet bør i stedet ta utgangspunkt i utjevningsordningen slik den fungerer i dag og lage forskrifter som gir alle avtagere av norske epler en rett til å delta i en slik ordning. For å få tollfri kvote for import lages regler basert på følgende:

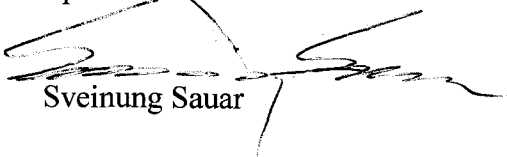
- Det opprettes en utjevningsordning i regi av SLF med det formål at alle produsenter skal betale lik råvarepris på råvarene.
- Alle som avtar (et visst kvantum norske epler) epler har rett til å bli med utjevningsordningen. Dette kan være sammenfallende med de som har rett på kvoter i dag.
- For å få rett til tollfri import må bedriften være med i utjevningsordningen.
- Det betales et gebyr til SLF som dekker administrasjonskostnadene.
- Årlig avregning hvor bedriftene sender inn sine omsetningsoppgaver. Gjennomsnittspris blir utregnet og det betales inn og ut slik at prisene utjevnes.
- Evt. kan fabrikkprisen på norske epler fastsettes under landbruksoppgjøret, men jeg tror markedets styring vil slå ut i råvareprodusentenes favør.

En slik ordning vil sikre norsk råvareproduksjon av epler og det vil sikre den delen av norsk konserverindustri som faktisk har som mål å produsere og selge norske juiceprodukter. For den øvrige konserverindustri vil det omtrent ikke få noen konsekvenser – man går inn i en tilsvarende ordning av den man har i dag.

En liten forskjell blir det fordi man i dagens utjevningsordning forholder seg til en sentralt forhandlet pris der Gartnerhallen representerer produsentene og Konserverindustriens Landsforening representerer konserverindustrien. Prisen består av denne fremforhandlede råvareprisen med tillegg av et påslag for konservering (til konsentrat). Dette utgjør da sammenligningsgrunnlaget overfor prisen på importert konsentrat (som jo også består av elementene råvarepris + konservering). Denne fremforhandlede prisen er betydelig lavere enn det Epleblomsten og mange andre betaler for råvarene. Dersom en høyere (og riktig) norsk pris blir lagt til grunn i utjevningsordningen, vil det bety at de som produserer norsk får enda mer tilbake enn de gjør i dag, noe som åpenbart vil gi seg utslag i høyere pris til råvareprodusent. ”Regningen” blir for så vidt sendt til de som baserer seg på import, men siden volumet på import utgjør 96% og norsk vare ca 4%, vil en økning i norsk pris ha relativt liten innvirkning på gjennomsnittsprisen.

Med vennlig hilsen

Epleblomsten as

Sveinung Sauar